

Kastelán Láďa

Koucký, Láďa, umřel... Prý mám k tomu něco napsat... Ale co ??? Bylo toho za ty roky moc. Co napsat, na co vzpomenout. Na co nezapomenout. Vybrat z toho všeho věci jenom s ním, to snad ani nejde. Vždycky u toho byl ještě někdo další. Takže to spíš budou takové vzpomínky na různé chvíle. Veselé i smutné.

Do lesa mě to táhlo od malička, na hrad jsem začal chodit s mašovským „turistáčkem“. Kastelán nám uvařil čaj, my jsme zametli dvůr. Chytil jsem se drápkem, zůstalo mi to na moc let.

Na hradě nefungovalo snad nic, voda nám z půdní nádrže chodila po schodech naproti. „Elektrika“ v havarijním stavu - stěny u dveří za deště „tloukly“. Střechy dřevé, zdi se hroutily. Hrad padal, na nic nebyly peníze.

Nevím jak, ale kolem hradu se poměrně rychle vytvořila parta přátel. Trampové, skauti, brontosauři, i vlci samotáři. Tihle lidé na hradě dřeli nejen zadarmo, ale také bez nějakého právního zajištění pro případ úrazu, nebo, nedej pámbu, smrti. Nikdo si něco takového raději nepřipouštěl. Ani ti, co za to byli placeni. Byla to hrozná odvaha si tohle vzít na bedra. Chtěli jsme zachránit hrad, Láďa ho měl rád, snad až moc.

Když jsem přišel na hrad, záchody tam byly. Jenže jaké... Hospodská klasika, vyasfaltovaný žlábek. Pod hradem se začal stavět septik. Projektant vymyslel skružový s tím, že se skruže kvůli stabilitě a nepropustnosti obsypou betonem. Na nás zbylo penetrování vnitřku. Dělal jsem to já, protože Láďa dovnitř neprolezl. Šachta byla hluboká, otvor nahoře úzký, musel v něm být také žebřík. Pro mě to bylo tak tak. Natíral jsem, natíral, kastelán stál nahoře. Občas něco podal. Šachta měla v průměru asi metr čtyřicet. Uprostřed příčka, výpary se hromadily. Když jsem podlézal příčku, abych se dostal na druhou stranu šachty, luplo mi v zádech. Znáte to. Ležel jsem tam, koukal nahoru a nemohl se hnout. Koucký koukal dolů a brečel. Starý chlap. Byl si vědom, že mě ven nedostane. Široko daleko nikdo. Mobily ještě nebyly. Co zbývalo? Po nějaké době jsem se „zmátořil“ a se zaťatými zuby se vyštrachal ven. Kdo nezažil, neuvěří.

Těch výstav co bylo za ty roky! První, tedy za mě, byl „Mácha“ v roce 1986. Láďa sehnal různé podklady, já jsem udělal fotokopie ilustrací z knížek. Skenery, tiskárny, to byla ještě hudba budoucnosti. Alfréd Strejček zarecitoval Mářinku. Poslední výstavu „před“ listopadem jsme udělali profesoru Pekařovi. První „po“ byla Janu Patočkovi. Snad nebude od věci, když se u ní více zastavím. Tak, pro porovnání s dneškem.

Výstavu přijela předběžně vyjednat paní Sokolová, Patočkova dcera, manželka pozdějšího prezidentského kandidáta Jana Sokola. Já jsem tehdy něco dláždil za hospodou v předhradí. Netušil jsem nic. Kastelán stál s kasou na mostě, prodával lístky a ve volných chvílích mi na kolečku vozil

dlažební kostky. Klečím, klečím, kostky pokládám. Gatě rozdrbaný, kolena bolavý. Najednou se za mnou ozvalo: „*Prosím vás, je tady pan Koucký?*“ Ohlédl jsem se. Za mnou stála menší žena ve světlejším letním pláštiku. Klobouček se širším lemem na hlavě. „*Oni mi na hradě řekli, že je tady.*“ Podíval jsem se na most. „*Támhle jede.*“ Ukázal jsem prstem. „*Jede...? Pan Koucký...?*“ Paninka nevěřila. „*Jo, s kolečkem. Veze mi kostky.*“ Šok. Pani zalapala po dechu, přesto vyrazila. S kastelánem se potkala před mostem. Láďa s kolečkem zajel k lavičce, usedli a začali rokovat. Kostky mi po čase došly, a tak jsem šel pro kolečko. Když k nim docházím, slyším: „*...no, a pan Šourek udělá kopie těch dokumentů...*“ „*A mohla bych s panem Šourkem mluvit?*“ „*Jó, samozřejmě. Láďo, pojď sem.*“ Byl to úplně jiný svět.

Občas bylo na hradě i dost srandy. Třeba když si brigádníci uprostřed léta vzpomněli, že si udělají Vánoce. Z prken si zrobili lyže a jezdili mezi turisty po palouku před hradem. Ti koukali. Dva mladí tady prožili i svůj svatební den. S partou kluků jsem tehdy něco zedničil ve starém hradě. Jeden se najednou zvedl, otřel si ruce a povídá: „*Jdu se oženit.*“ A odešel. Zůstal jsem paf. Slečna nevěsta do té doby cosi konala v kuchyni. To jsem ale v tom momentě ještě nevěděl. Mladík si oprášil rifle, ve kterých stavařil, a snad si vzal jinou košili. Nevěsta si oblékla nějaké letní hedvábné šaty a se dvěma svědky z party brigádníků odešli pěšky do Doubravic. V Řezníčkově vile byl obřad. Za dvě hodiny byli všichni zpět.

Další skautskou skupinou byli „mlaďoši“ z Lomnice n. Popelkou. Se svou ženou Hankou – Vienou - ji vedl Běda Stolín, občanským povoláním školník na lomnické ZUŠ. Ona byla zdravotnice. S nimi byly samozřejmě i jejich děti. Lomničtí skauti jezdili na hrad celá léta a odedřeli spoustu nepěkných potřebností. Velmi se zasloužili o valdštejský kostel, zvláště o jeho podlahu. Kdo to dnes ještě ví. My dva, tedy já a kastelán, jsme se občas u té podlahy hádali. Běda vždycky říkal: „*Dejte si do huby, ale až tu nebudu. Nechce se mi jít k soudu svědčit.*“ Takže je alespoň připomínám.

V kostele se postupně opravily omítky, začalo se s malováním. Nejnáročnější malby jezdil opravovat akademický malíř Jiří Brodský z Roudnice. Mimoto byl také našeho malování. Jednodušší věci maloval Franta z Lomnice n. Popelkou, malíř pokojů z tamního komunálního podniku. Frantík žádné přetrhdílo nebyl, práce mu šla pomalu, takže peníze pro něho nachystané nestačily. Kostel jsme potom domalovávali s Kouckým. Spíš tedy já. Láďa od počátku vyráběl šablony potřebné na různé ornamenty. Jedna většinou nestačila, rozmáčely se, trhaly. Pro každou barvu musela být jiná. I když se namíchalo dostatečné množství, odstín se v průběhu malování změnil. Přece jenom se nedalo stále míchat, takže po nějakém úseku barva vypadala jinak. V kostele jsme měli dva stoly plné skleniček různých odstínů. Většinou byly zmrzlé, venku bylo mínus deset, v kostele mínus tři. Malý elektrický radiátor kostel nedokázal vyhřát. Samá romantika. Aspoň při pohledu z venku.

Někdy koncem podzimu 1988 přišel kastelán na Valdštejn a povídá: „*Potkal mě Ivan Šolc, a jestli nechceme varhany. Že o jedněch ví, jsou v rozbitém kostele, a pokud se brzy neodvezou, kostel na ně*

spadne.“ Spadla mi brada. Varhany..? „...a kam bysme je dali?? Kruchtu tady nemáme.“ „No, na oratoř.“ „Aha.“ Láďa už měl všechno rozmyšlené, a tak se to rozběhlo... Nejde tady vypsat všechno, akce to byla veliká. Připomenout ji ale musím. Nějak dodnes nechápu, že to neskončilo nějakým průšvihem. Pořídil si rozhašené varhany z hroutícího se kostela v Solci bez nějaké rezervy peněz, jenom s partou fandů věřících v dobrý konec, který byl v nedohlednu...Přesto se to podařilo. Dodatečné díky všem.

Postupně se začalo uvažovat, co se sochami. Kam s nimi. Sochař Jiří Novák přišel s nápadem vytvořit jejich kopie, které nahrubo vyseká několik sochařů a on jim kvůli stejnému uměleckému rukopisu dá ve svém ateliéru závěrečný vzhled. Repliky by se umístily na hradní mosty a originály přestěhovaly do kostela. Ovšem dlouho se proti tomu stavěla katolická církev a ani se sochaři se vše nedařilo. Závěrečné stěhování soch byla náročná a nebezpečná práce, nikdy jsme nevěděli, kdy na nás co spadne. Přežili jsme to, asi při nás tehdy stáli všichni svatí. Nakonec došlo na svěcení. Chyběl nám ale čas. Klobouk, vršek z kazatelny, byl kdesi u Trutnova restaurovat a zlatit. Dlouho, stále ale nebyl hotov. Čas běžel, nakonec se dohodlo, že se přiveze v den svěcení dopoledne. Obřad se měl zahájit ve čtrnáct hodin. Šofér pro něj odjel již ráno, do dvanácti nepřišel. U kazatelny jsme měli postavené lešení. Připravené jsme měli vše, co nás napadlo. Ve stěně nad kazatelnou jsou šrouby, na které se klobouk musel zavěsit. Blížila se jedna, tedy třináctá hodina. Klobouk nikde. Vikář hudroval, že kdyby tohle věděl...Nakonec se očekávaný artefakt objevil. Nastal koncert. Fik, fik, klobouk visel na šroubech. Honem utáhnout matky, rozebrat lešení, uklidit. Začínali se objevovat první návštěvníci, potom církevní hodnostáři. Starosta Václav Šolc. Závěrem svěcení jsme si chtěli zazpívat českou hymnu. Nešlo to, nebyla v církevním programu.

Blížil se konec listopadu roku 1996. Kostel byl opravený a vysvěcený. Most zdobily repliky soch, originály stály v kostele, já jsem po letech na hradě končil...

Sešli jsme se u kastelána Kouckého v kanceláři. Kastelán, pan Novák, jeho kolega Jirka Číhal, Karel Štrinc – tehdejší „šéf“ z městského úřadu, moje maličkost. Otevřeli jsme lahvičku vína, poseděli, povzpomínali...

Pro OS Dědina sepsal pan Ladislav Šourek, Pelešany 44, Turnov 51101, telefon 737 624 992

Děkujeme ...

ZŠ_Pha